

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2023. JÚNIUS 29-ei ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2023. június 29. 16.00 óra

Jelen vannak: Dr. Sasvári Róbert elnök
Dr. Lehel Zoltán Zsolt elnökhelyettes
Dr. Cservák Csaba
Dr. Kicsi Zselyke Borbála
Dr. Réthelyi Zoltán Attila
Dr. Szabó László Levente
Dr. Szalay Tamás

Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Gönczi Gergely
Dr. Grundtner András
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Ormándi Edina
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Nagy Attila NVI elnök
Dr. Wiedemann János főosztályvezető
az NVI munkatársai

Igazoltan távolmaradó: Dr. Csonka Krisztián

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket, az NVI elnökét, külön köszönti jelen lévő beadványozókat és a sajtó képviselőit. Megállapítja, hogy a Bizottság 15 fővel határozatképes. A kiküldött meghívóban egy napirendi pont tárgyalására tett javaslatot, melyen belül 7 országos népszavazási kezdeményezés elbírálására kerül sor. Kérdezi a tagtársakat, hogy a

napirenddel kapcsolatban kívánnak-e hozzászólni? Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Felveti, hogy a kitűzött népszavazási kérdések megtárgyalása előtt, külön napirendi pontban tárgyalják meg az előző nap meghozott kúriai végzéseket, különösen azok elvi tartalmát. Álláspontja szerint azok kihatással vannak az előttük álló kérdések elbírálására is, ezért javasolja, hogy első napirendi pontként ismertessék, majd konzultálják meg a Kúria döntéseit, mellyel hitelesített az NVB által korábban elutasított két, oktatással kapcsolatos kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits András javaslata alapján felkéri a tagtársakat, hogy szavazzanak a napirend kiegészítéséről.

Szavazás:

A Bizottság 29. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen szavazattal, 10 nem szavazattal a napirend kiegészítésére vonatkozó javaslatot elutasította.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagokat, szavazzanak az eredeti napirend elfogadásáról.

Szavazás:

A Bizottság 30. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az eredeti napirendet elfogadta.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Perlaki-Borsos Noel magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megkezdik az elfogadott napirend tárgyalását. Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Tájékoztatja a Bizottság tagjait, hogy szervező jelen van az ülésen és hozzá kíván szólni. Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:**A Bizottság 31. számú jegyzőkönyvi döntése:**

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Perlaki-Borsos Noel szervező: Elmondja, hogy Magyarországon napjainkban is működnek „de facto” szegregált iskolák és tartanak „de facto” szegregált ballagásokat, ami számukra az elefántcsonttoronyból nézve teljesen elképzelhetetlen, azonban másoknak ez a mindennapi valóság. Álláspontja szerint minden ember egyenlőnek születik és egy államnak nemcsak jogi, de morális kötelessége biztosítani az esélyegyenlőséget minden polgára számára.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Visszautal a dr. Litresits András által már említett kúriai döntésekre, azokban olyan három fontos elvet határoz meg a Kúria, melyek megjelenítik a jelenleg tárgyalt határozatok tartalmát. Az egyik ilyen elv az elsődleges jelentés elve, vagyis, ha egy kérdés érthető, akkor azt az elsődleges jelentést kell figyelembe venniük. A második a kompetens választópolgár alapelve, vagyis, hogy nem szabad lenézni a választópolgárt és a harmadik az érdemi diskurzus alapelve, amit sokszor említenek a bizottsági ülések alkalmával, hogy egy népszavazási kampányban el lehet mondani az érveket és ellenérveket. Azért tartja fontosnak ezeket megemlíteni, mert a jelenleg tárgyalt hét kérdés többségénél az előterjesztés az egyértelműség hiányát jelöli meg az elutasítás indokaként, illetve az elsőnél az alkotmánymódosítás igényét is, ami számára nem meggyőző. Elmondja, hogy egyébként egységesen kezeli az előttük lévő hét kérdést és egy kivételével mindegyiknél a hitelesítés mellett fog szavazni.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Csatlakozik a dr. Avarkeszi Dezső által elmondottakhoz. Álláspontja szerint, amit szervező néhány másodpercben elmondott, azt a tervezet hét oldalban próbálja megcáfolni, hibásan és tévesen. Kiemeli a III. rész [19] bekezdését, miszerint burkolt utasításadás lenne a Kormány felé, hogy mit tegyen. Ezt logikailag nem támogatja, hiszen a népszavazásnak van kötőereje, ami országos népszavazás esetén három év, de véleménye szerint ez nem is utasításadás, hiszen, ha az Országgyűlés hoz egy törvényt, az mindenkire vonatkozik, a Kormányra is. Elmondja, hogy aki ebben az országban él és nincs a szeme előtt egy rózsaszín, vagy inkább narancssárga fátyol, az pontosan látja, hogy mi a valóság, mi van az iskolákban Budapesten és azon kívül, hogy mennyire határozza meg egy ember életét, hogy hová

születik, ott milyen iskola van, lesz-e ott tanár szeptember 1-től? Mindezek alapján azt gondolja, hogy az Országgyűlésnek nemcsak lehetősége, hanem kötelezettsége is, hogy döntsön ezekben a kérdésekben. Kitér a [40] bekezdésre, ahol egy kúriai döntést idéz a tervezet, ami kimondja, hogy a szavak köznapi értelmezése alapján a választópolgárokban azt a hamis látszatot kelti, mintha olyan jogintézmény létrehozásáról kellene döntenie, ami hiányzik a jogrendszerből. Hiányolja, hogy nem tudható, melyik az a jogszabály és melyik az az intézmény, ami biztosítja jelenleg, hogy például Borsodból ugyanannyi esélye legyen valakinek, mint a XII. kerületből? Hol van biztosítva - amire utalt a szervező -, hogy ne legyen szegregált oktatás? Elmondottak alapján nem támogatja a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Álláspontja szerint nem arról kell szavazni, hogy a népszavazási kérdéssel elérni kívánt céllal egyetértenek-e vagy sem, hiszen például ő maga egyetért azzal, hogy senkinek a sorsát ne befolyásolja az, hogy hol született és ezt egy jelenleg is fennálló problémának látja. Azonban a kérdést nem tartja megfelelőnek amiatt, mert az Országgyűlés határozata nem egyenlő a jogszabállyal, az országgyűlési határozatnak nincs „erga omnes” hatálya. A kérdés arra irányul, hogy a mindenkorai kormánynak mit kell csinálnia, hogy az Országgyűlés határozatában, amivel önmagára vonatkozóan határozhat meg normákat, kötelezze el magát, hogy egy másik testület mit csináljon. Álláspontja szerint ez nem felel meg az egyértelműségnek, illetve egy olyan jogkövetkezmenyre irányul, ami nem elérhető. Mivel a tervezet is ezt a konklúziót vonja le, támogatja annak a rendelkező részét, de megismétli, hogy a kérdés céljával egyetért.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Lehel Zoltánnak.

Dr. Lehel Zoltán NVB elnökhelyettes: Egyetért a dr. Gönczi Gergely által elmondottakkal, valamint a kezdeményezés céljával. Reagálni szeretne a dr. Litresits András által feltett kérdésre, elmondja, hogy több jogszabályban is alapvető szinten köszön vissza a szegregáció és egyéb, a tanulókat megillető alapjogoknak a biztosítása. Példaként idézi a köznevelési törvény 1.§ (1) bekezdésében foglaltakat, amely kifejezetten azt írja, hogy a törvénynek *„Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.”* A (2) bekezdés pedig kimondja: *„A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg.”* Vagyis álláspontja szerint, törvényben vannak rögzítve azok a célok, amit a szavazás kezdeményezője az Országgyűléssel ki szeretne mondani.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Szabó Lászlónak adja meg a szót.

Dr. Szabó László NVB tag: Egyetért a dr. Gönczi Gergely és dr. Lehel Zoltán által elmondottakkal. Annyival szeretné kiegészíteni, hogy amikor egy népszavazási kérdést nem engednek át, az nem egyenlő azzal, hogy nem értenek egyet annak céljával. Nyilvánvalónak tartja, hogy a szegregációt minden jelenlévő elutasítja, azonban nem engedhetnek át olyan kérdést, ami nem felel meg a jogszabályoknak, hiszen, amikor elkezdtek a bizottsági munkát, arra tettek esküt, hogy a jogszabályok szerint fognak eljárni. Dr. Litresits András felvetésére reagálva rávilágít, hogy a tervezet [32], [33] és [34] bekezdése pontosan hivatkozik a megfelelő jogszabályokra, az Alaptörvényre és az Ebktv-re, melyek elég egyértelműen rögzítik ezeket az alapelveket.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Cservák Csabának adja meg a szót

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Nemes célkitűzésnek tartja azt, amiről a benyújtott kérdés szól. Fontosnak tartja kiemelni, hogy az Alaptörvény XV. cikke, továbbá a kollégái által említett törvények az említett célokat garantálják, ugyanakkor, hogy ezek mennyire érvényesülnek, vagy vannak-e aggályos esetek, amelyek ellentmondanak a diszkrimináció tilalmának, ennek megállapítása nem az NVB hatásköre. Ezért javasolja, hogy szervező keresse fel az Egyenlő Bánásmód Hatóság utódjaként működő Főigazgatóságot az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál, illetve a származás szerinti diszkrimináció esetén a nemzetiségekért felelős ombudsmanhelyettest. Álláspontja szerint ezek azok a megfelelő infrastruktúrával rendelkező szervek, amelyek el tudnak járni ebben az ügyben.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Két tévedést szeretne tisztázni. Elsőként azt, hogy a kérdés értelmében az Országgyűlés magának határoz meg feladatot, mégpedig azt, hogy folyamatosan kísérje figyelemmel, hogy a Kormány megfelelően jár-e el, ehhez megvannak az eszközei. Másrészt, amit nagyobb tévedésnek lát, hogy szinte minden hozzászólásban elhangzott a hátrányos megkülönböztetés tilalma, de ebben a kérdésben nem csak erről van szó. Álláspontja szerint, aki itt él Magyarországon, az pontosan tudja, hogy a törvényi szabályozás ellenére egy kis faluban élő, egy roma gyerek, vagy szegény gyerek közel sem rendelkezik olyan lehetőségekkel, mint egy szerencsésebb kortársa. Ez ellen kellene fellépni, de ez az ország nem tesz semmit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Réthelyi Zoltánnak adja meg a szót

Dr. Réthelyi Zoltán NVB tag: Reagálni szeretne dr. Avarkeszi Dezső észrevételére. Amikor egy népszavazási kezdeményezést értelmeznek, a magyar nyelv szabályai szerint járnak el. Ez a kezdeményezés azt mondja, hogy az Országgyűlés határozatban kötelezze el magát amellet az elv mellett, hogy a mindenkor kormányának mindent meg kell tennie, ami az ő értelmezésében egy függőségi viszonyt

hozna létre az Országgyűlés és a Kormány között és egyfajta utasításadás a Kormány részére, ami álláspontja szerint nem megvalósítható.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem lát abban veszélyt, hogy a Kormány által is megszavazott és tiszteletben tartott jogszabályokat maga a Kormány is betartsa, nem lát ebben alkotmányos problémát. Hiszen a Kormány elvben törekszik arra, hogy minden gyereknek egyenlő bánásmód járjon. A kérdésben nem lát erre vonatkozó utasítást, az pedig már nyelvi értelmezésből következik, hogy mi a burkolt vagy nem burkolt utasítás. Nem látja megalapozottnak a tervezet erre irányuló érvelését, ezért nem fogja megszavazni az előterjesztést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal a Perlaki-Borsos Noel magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés határozatban kötelezze el magát amellet az elv mellett, hogy a mindenkori kormánynak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a magyar diákok jövőjét, lehetőségeit a magyar oktatási rendszerben ne családjaik vagyoni helyzete, hanem teljesítményük, képességeik és tehetségük alakítsa, és ne érje őket hátrány vagyoni helyzetük, vallási-világnézeti hovatartozásuk miatt?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 58/2023. számú határozata\)](#)

2. Bodor András Péter magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Tájékoztatja a Bizottság tagjait, hogy szervező jelen van az ülésen. Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Bodor András Péter szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás biztosításának lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 32. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Bodor András Péter szervező: Elmondja, hogy ma az oktatásért felelős minisztérium a Belügyminisztérium, amely egyszerre több szektorért is felelős, így a szektorok között megoszlik a fókusz mind anyagilag, mind pedig szakértelemben. Álláspontja szerint egy önálló minisztérium, amely kizárólag a köznevelésért, a szakképzésért, felnőttképzésért és felsőoktatásért felelős, nagyobb fókuszot tudna helyezni az oktatásra mind anyagilag, mind szakértelemben és sokkal nagyobb érdekérvényesítő képességgel bírna.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Meg kívánja jegyezni, az, hogy nincs önálló oktatási minisztériuma az országnak, szégyenletes. Számára evidens, hogy az oktatás alapvetően meghatározza egy ország jövőjét és ha a Kormány még annyi fáradságot sem vesz, hogy legalább papíron elkülönüljön, ráadásul a rendőroket kezelő Belügyminisztérium alá teszik, az szörnyű állapotot tükröz. A tervezetre rátérve megemlíti annak III. részének [9] bekezdését, ami a 182/2022. (V.24.) Korm. rendeletre hivatkozik. Elmondja, hogy a Bizottság tagjai között visszatérő jogvita, hogy ha valamiről van egy kormányrendelet, arról dönthet-e az Országgyűlés másként. Másik problémája az Alaptörvény felhívott rendelkezése a tiltott tárgykörökről, mivel az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésekről nem lehet népszavazási kérdést kezdeményezni. Az alaptörvényi rendelkezés azt mondja, hogy ez az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, ugyanakkor azt egy kormányrendelet határozza meg, hogy jelenleg a belügyminiszternél van az oktatás.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal a Bodor András Péter magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt arról, hogy Magyarországon a köznevelésért, szakképzésért, felnőttképzésért és a felsőoktatásért felelős, önálló oktatási minisztérium működjön?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 59/2023. számú határozata\)](#)

3. Mihalics Lili magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Mihalics Lili szervező: Nem kíván élni a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Azt gondolja, hogy a kérdést hitelesíteni kell. Nem támogatja a tervezetet, mert olyan érveken alapul, melyek nem relevánsak ebben az ügyben vagy nem tud egyetérteni velük. Példaként említi, hogy több helyen is abból indul ki a tervezet, hogy a kezdeményezés egy konkrét átalakítási javaslatról szól. Álláspontja szerint a Bizottság ebből nem indulhat ki, nekik azt kell nézniük, hogy mit jelent a kérdés, nem jelen jogviszonynak a változtatását célzó törvénymódosításoknak a lehetséges eredményét kell vizsgálniuk, például, hogy kedvező, vagy kedvezőtlen változások lennének-e a pedagógusok életében, ez teljesen kívül esik azon a körön, amit a Bizottság vizsgálhat. Számára egyértelmű, hogy a feltett kérdés azt célozza meg – és ez ki is derül belőle -, hogy egy hároméves moratórium, amit jogszabály határoz meg, hogy egy népszavazásnak mennyi a kötőereje, tehát, hogy 3 évig ne lehessen megváltoztatni az irányadó jelenlegi helyzetet. Álláspontja szerint teljesen egyértelmű, hogy ebből egy negatív jogalkotási kötelezettsége keletkezik az Országgyűlésnek, tehát nem alkothat ilyen tartalmú jogszabályokat, egyértelmű, hogy meddig, egyértelmű, hogy nem tehet ilyet és az NVB vizsgálatának semmi másra nem szabad kiterjednie.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Álláspontja szerint a már említett kúriai döntés egyértelmű útmutatást ad a Bizottságnak, bár elismeri, hogy amikor ez a tervezet készült, előkészítői még nem tudhatták a Kúria álláspontját. Elsősorban a kompetens választópolgár elvére gondol, számára egyértelmű, hogy a választópolgárok tudni fogják, mire irányul ez a kérdés. Elmondja, hogy kétféle értelmezés lehetséges, az egyik, hogy magára a státusztörvényre, vagy bosszútörvényre vonatkozik, hogy azt ne fogadja el az Országgyűlés, a másik értelmezés pedig, hogy annak egy részére vonatkozik. A Bizottság döntése szempontjából ezt nem tartja lényegesnek, hiszen, ha

az Országgyűlés elfogad egy törvényt, amiből úgy gondolja, hogy kivette azokat a részeket, melyekre a kérdés vonatkozik, legfeljebb az Alkotmánybíróság eldönti, hogy valóban kivette-e és ami benne maradt, az alkotmányosan maradhat-e. Elmondottak alapján nem ért egyet a tervezettel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért az előtte szólókkal, azzal a kiegészítéssel, hogy személyes sikerként élte meg, amikor az előző ülésen az ő javaslata alapján átírták a határozattervezetet és szinte egyhangúan az volt a Bizottság álláspontja, hogy egy hatályba nem lépett jogszabálytervezetet nem vesznek figyelembe. Ezért nem támogatja, hogy a jelenleg tárgyalt előterjesztésben szintén hivatkoznak egy olyan törvénytervezetre, amiről még nem született döntés. Álláspontja szerint az NVB mint jogalkalmazó csúcsszerv ezt nem teheti meg. Azonban, ha már belekerült, felhívja a figyelmet a [28] bekezdésre, melyből megtudható, hogy a státusztörvény rossz a tanároknak, hiszen azt mondja: *”A kérdés megfogalmazásából és a népszavazás kötőerejének 3 éves időtartamából adódóan tehát az érvényes és eredményes népszavazás adott esetben azzal a következménnyel is járhatna, hogy a pedagógusok és a nevelést, oktatást közvetlenül segítők jogállása akkor sem változhatna meg, ha a jogalkotást ők maguk kezdeményeznék és az számukra csak és kizárólag pozitív változást idézne elő.”* Számára ebből az következik, hogy a jelenlegi javaslat negatív változást eredményez.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Teljességgel elhibázottnak tartja a státusztörvényre felfűzni a vitát, azt gondolja, a Bizottságnak erre nincs kompetenciája, hogy azt bevonják a vizsgálatba. Álláspontja szerint, ha ez a kérdés átmegy, jogerős lesz és lehet róla népszavazást tartani, addigra – és ez nyilván fikció, hiszen nem nézhetnek ennyire előre – az úgynevezett státusztörvény elfogadásra fog kerülni, tehát elvben sem alkalmas a kérdés arra, hogy a jelenlegi helyzetet konzerválja, hanem a népszavazás kiírásakor érvényes állapotot fogja konzerválni, de ez is egy olyan következmény, amit nem vizsgálhatnak. A Bizottság abból a szempontból vizsgálhatja az előttük lévő kérdést, hogy föl lehet-e tenni a magyar embereknek az Alkotmányban szereplő népszavazás intézménye körében, amire véleménye szerint igenlő választ kell adniuk, ennél tovább nem mehetnek.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Kiegészíti a dr. Gönczi Gergely által elmondottakat azzal az adattal, ami már egy korábbi tervezetben szerepelt, hogy ha átengednek egy kérdést és minden flottul megy, akkor is legalább másfél év az alsó határigeje annak, hogy megvalósulhasson a népszavazás. Azt sem tudhatják, hogy ennyi idő elteltével

hogyan módosul az Alaptörvény, fikcióként elképzelhetőnek tartja azt a módosítást is, hogy egy tanár keressen annyit, mint egy miniszterelnök.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Álláspontja szerint a tervezet érvelése jó, számára a feltett kérdés tartalma nem meghatározható, ezért nem is lehet rá egyértelmű választ adni. Elmondja, hogy jelenleg nem tudják, hogy adott esetben, egy érvényes és eredményes népszavazást követően, milyen állapot kerül majd konzerválásra. Az is előfordulhat, hogy arról döntenének, hogy három évre befagyasztásra kerül a pedagógusok bére, hiszen az is a jogállás részét képező kérdés.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Álláspontja szerint a Bizottság nem foglalkozhat „jörgömbyszerű” szempontok vizsgálatával, nem érti, hogyan kerülhet akár az érvelések közé, akár a tervezetbe az, hogy adott időben milyen lesz a gazdasági helyzet, vagy a pedagógusok fizetése. Ezt a szempontot semmilyen ügynél nem vehetik figyelembe, nem ez a dolguk.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál az elhangzottakra. Elmondja, hogy kúriai gyakorlat, miszerint szólhat arról egy kérdés, hogy az Országgyűlés tartózkodjon egy jogszabály meghozatalától, ugyanakkor ebben az esetben léteznie kell egy jogszabálytervezetnek vagy egy társadalmi vitának, azaz komoly változtatási szándéknak az adott kérdéssel kapcsolatban, hiszen csak így értelmezhető a jogalkotástól való tartózkodás. Ezért szerepel a tervezetben a státusztörvény tervezete. Álláspontja szerint, ha általánosságban szól arról egy kérdés, hogy ne hozzon törvényt az Országgyűlés egy témában, akkor nem lesz egyértelmű a választópolgár számára és ezt a tervezet nagyon jól levezeti. Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Elmondja, hogy ő maga érzel enyhe társadalmi vitát az oktatás helyzetével kapcsolatban.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Ebben egyetért dr. Fazekas Tamással, reagál a dr. Litresits András által elmondottakra. Álláspontja szerint amikor van egy törvénytervezet és arról egy társadalmi vita, akkor evidens, hogy a benyújtott népszavazási kérdés ahhoz szól hozzá. További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 9 igen szavazattal, 6 nem szavazattal a Mihalics Lili magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés ne fogadjon el a pedagógusok és a nevelést, oktatást*

közvetlenül segítők jogállását átalakító törvényi szabályokat?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 60/2023. számú határozata\)](#)

4. Szilágyi Kitty Barbara magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Szilágyi Kitty Barbara szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás biztosításának lehetőségéről vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 33. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Szilágyi Kitty Barbara szervező: Elmondja, hogy pedagógusként nyújtotta be a kérdést és azt gondolja, hogy rajtuk kívül, a jelenlévők közül senki sem tudja, milyen az, amikor a munkájuk anyagilag sincs megbecsülve. Álláspontjuk szerint az oktatás egy ország jövőjét képezi és az, hogy anyagilag mennyire becsülik meg a benne dolgozókat, sok mindent elmond arról, hogy milyen jövőt képzelnek el az országnak. Elmondja, hogy az infláció elvitte a béremelésüket és bár elhangzottak ígérek jövőbeni béremelésről, de ezek ígérek! Ami biztos, az a nagymértékű infláció. Ezt a bizonytalanságot szeretnék kiküszöbölni, ebben kérik a Bizottság segítségét, hogy legyen valamilyen, végre érzékelhető változása anyagilag is a megbecsülésüknek.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Személyes megjegyzésként elmondja, hogy rendkívül méltatlannak tartja, ahogyan ma Magyarországon a pedagógusokkal bánnak, ahogyan

az ország vezetése bánik. Az NVB a törvényeknek alárendelve működik, de el kell mondania, hogy az anyagi megbecsülés az egyik olyan aspektus, amit minden magyar pedagógus megérdemelne, személy szerint a jövedelemadókat szívesebben adná nekik, mint a NAV-nak, de erre jelenleg nincs jogszabályi lehetősége. Elmondja, hogy abban a sajnálatos helyzetben van, amikor bizottsági tagként döntést kell hoznia egy olyan jogi környezetben, ahol ez a kérdés tilalmazott, hiszen amikor az Országgyűlés megalkotta az Alaptörvényt és az NVB-t is kötő törvényeket, annak eredményeként a közpénz elköltéséről nem lehet szavazni. Bármennyire is szeretne segíteni, ahogyan azt a szervező is kérte, a jelenleg hatályos jogszabályok alapján a határozattervezet mellett fog szavazni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért dr. Gönczi Gergellyel abban, hogy szégyenteljes, ahogyan az ország vezetése bánik a pedagógusokkal. Felolvasson egy 2022-es hírt, mely arról szól, hogy egy salátatörvénnyel duplájára emelték Orbán Viktor fizetését. Ezzel arra utal, hogy ha a Kormány nyújt be jogszabálytervezetet, törvényjavaslatokat, vagy adott esetben népszavazási kérdést, nem kell aláírásokat gyűjtenie, bármit megtehet. Álláspontja szerint a jelenleg tárgyalt kérdés okosan van megfogalmazva, mert ha a magyar nyelvtan szabályai szerint nézik, a tárgya az, hogy legyen-e olyan országgyűlési határozat, amiben felhívják a Kormányt arra, hogy haladéktalanul tegye meg a megfelelő lépéseket. Ha erre a kérdésre igennel vagy nemmel válaszolnak, annak az az eredménye, hogy az Országgyűlés hoz egy határozatot, de ebben nem látja a költségvetés közvetlen érintettségét, tehát nem tartozik bele a felhívott kizárt tárgykörbe.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Egyetért a dr. Gönczi Gergely által elmondottakkal és a kérdésben megfogalmazott célkitűzéssel. Tudja, hogy az országban sokan támogatják ezt a célt, ő maga is, mint egyetemi tanár és mint magánember. Azonban olyan közvetlen költségvetési forrásokat igényelne, hogy az adott évi költségvetési törvény módosítását vonná maga után. Elmondja, hogy a Kúria és az Alkotmánybíróság nagyon szigorú a költségvetést érintő kérdések elfogadása tekintetében, azonban több olyan kérdést engedtek át korábban, amikor az esetleges népszavazást követő év költségvetését érintette. Elmondja, hogy az NVB jogalkalmazó szerv, nem politikai szerv, az Alaptörvény és a hatályos törvények kötik a Bizottságot és álláspontja szerint, a Kúria és az Alkotmánybíróság gyakorlatát figyelembe véve, ebben a megfogalmazásban a felsőbb jogorvoslati szervek sem fogják átengedni a kérdést.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Ő maga is egyetért abban dr. Gönczi Gergellyel, hogy a helyzet méltatlan. Tagtársai is ezzel kezdték a megszólalásukat, bár valószínűleg a jóindulatukkal tele van a padlás, ettől még nem lesz magyar oktatás, nem lesz jövője a magyar fiataloknak. Mégis inkább arról szeretne beszélni, illetve megerősíteni, amit dr. Litresits András elmondott, vagyis, hogy ha van olyan kérdés, aminek nincs közvetlen költségvetési vonzata, akkor ez az és szeretne gratulálni a fiataloknak, hogy ezt a csapdát ki tudták kerülni és valóban egy nagyon okos kérdést tettek fel, amikor úgy fogalmaztak, hogy *„haladéktalanul tegye meg a megfelelő lépéseket”*. Erről szól, nem arról, hogy ki kell fizetni az 50%-ot. Ezért nem támogatja a tervezetet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Cáfolja a dr. Cservák Csaba által elmondottakat, szerinte nincs közvetlen költségvetési vonzata a kérdésnek, amit alátámaszt annak első sora: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés határozatban hívja fel a kormányt arra”*. Elmondja, hogy bizonyára lenne egy határozat arról, hogy tegyen meg mindent, nem telefonon hívja fel az Országgyűlés a Kormányt. Másrészt mivel június 29-e van, kizárt, hogy ebből a kérdésből még idén népszavazás legyen, tehát az az egyébként jogos aggodalom, hogy érintené az idei költségvetést, nem lehetséges. Nyomatékosítja, hogy közvetlenül a jövő évit sem érintené.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Elmondja, hogy azért sem ért egyet a tervezettel, mert ez nem egy olyan kötelezés, ami azonnal forintosítható, hiszen határozatra hív fel a kérdés és ha megszületik a határozat, majd a Kormány nem ért vele egyet, akkor semmiféle direkt költségvetési vonzata nincs. Azt is elmondja, hogy azokban az előterjesztésekben, amikor a költségvetési vonzatra hivatkozik elutasítási indokként a tervezet, mindig hiányolja az összehasonlító elemzést a vizitdíjjal kapcsolatos népszavazással.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 11 igen szavazattal, 4 nem szavazattal a Szilágyi Kitty Barbara magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés határozatban hívja fel a kormányt arra, hogy az haladéktalanul tegye meg a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy megtörténjen a pedagógus alapilletmény 50 százalékos növelése, továbbá ezen összegnek minden évben a Központi Statisztikai Hivatal által meghatározott és kihirdetett előző évi inflációs rátával való növelése?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

5. Ádám Domonkos magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Ádám Domonkos szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről, vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 34. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 12 igen, 3 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Ádám Domonkos szervező: Elmondja, hogy az oktatásban eltöltött 12 éve alatt gyakran hallotta tanáraitól, szülőktől, diákoktól, hogy az oktatás színvonala hogyan megy lefelé, hogyan romlik, éppen milyen területeken. Reményei szerint ez a kérdés visszaadná és növelné az iskolák autonómiáját abban, hogy a saját diákjaik érdekében helyben dönthessenek és ne központilag legyen meghatározva.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem ért egyet elnök úr utolsó mondataival, azzal, hogy a kérdés azokra is vonatkozik, akik jelenleg a megbízatásukat töltik. Számára teljesen nyilvánvaló, hogy csak az új megbízásokról van szó. Abban egyetért, hogy valóban hosszú a megfogalmazott mondat, de ha a kérdésfeltevőnek az volt a célja, hogy valamennyi érintett terület vezetői megbízására vonatkozzon majd a törvény, amit egy sikeres népszavazás esetén el kell fogadnia az Országgyűlésnek, akkor csak ezt látja elfogadhatónak, azt nem, hogy áthidaló megoldásként közös nevet találjanak

ki az intézményeknek, a társadalmi szervezeteknek, azok vezetőinek. Utal a határozat elvi tartalmára, álláspontja szerint, a választópolgár számára teljes mértékben érthető, hogy arról szól a kérdés, hogy úgy bízzanak meg vezetőt, hogy előtte az érintetteket meghallgassák, a megbízást indokolni kelljen. Nem tartja annyira bonyolultnak, hogy ne értsen meg a választópolgár és bízjon benne, hogy az Országgyűlés is meg tudná érteni, hogy mi lenne a feladata.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Azt gondolja, hogy erről a kérdésről lehet népszavazást tartani. Visszaül arra az elutasítási indokra, hogy túl hosszú a mondat, amivel kapcsolatban hivatkozik a már említett, előző nap publikált kúriai döntésre, amely a kompetens választópolgár elve mellett éppen azt rögzíti, hogy a népszavazást megelőző kampány és az ott elhangzott vélemények is hozzájárulnak ahhoz, hogy amikor szavaz a választópolgár, tájékozott legyen és kompetensen tudjon véleményt nyilvánítani. Elmondja, hogy az élet bonyolult és az életet szabályozó kérdéseket adott esetben nem lehet két szóban feltenni. Másfelől, ha túl rövid lenne a kérdés, akkor nem lenne elég egyértelmű, ezzel egy „csiki-csuki” helyzetet alakított ki a gyakorlat, ami ellen rendszeresen megpróbáltak felszólalni és a Kúria most ezt a gyakorlatot szüntette meg, vagyis számolni kell a társadalmi diskurzus lehetőségével, nem a légtérben lebeg az adott kérdés. Ez a kérdés egy olyan elvet céloz meg, ami az alkotmányozásban is régóta jelen van, a „*Semmit rólunk, nélkülünk!*” elve, tehát ne lehessen olyan módon új kinevezéseket – ez is egyértelmű a kérdésből – tenni, hogy azok az emberek, akiket közvetlenül érint, azok legalább véleményezési jogkörrel ne rendelkezzenek és legalább indokolni ne kelljen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért az előtte szólókkal, azzal a kiegészítéssel, hogy a tervezet [40] bekezdése leírja, azért nem egyértelmű a kérdés, mert a választópolgár nem tudja miről szavaz és hogy döntése valójában milyen következményekkel fog járni. Álláspontja szerint a kérdés éppen arról szól, hogy például a Klebelsberg Központ demokratikusabban működjön, ne felülről nevezzék ki a vezetőit. Nem ért egyet a tervezet [41] bekezdésével sem, amely leírja, hogy a köznevelési intézmények vezetőinek megbízatása 5 évre szól, nem egyértelmű, hogy őket hogyan érintené a kérdés elfogadása, ezzel azt sugallja, hogy az NVB szerint lehetne visszaható hatályú jogalkotás. A dr. Fazekas Tamás által felhozott vizitdíjas népszavazás kapcsán idézi a kettős állampolgárságról szóló népszavazási kérdést. Akkor az Országos Választási Bizottság és az Alkotmánybíróság szerint tudta a választópolgár, hogy a „*megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja*”, az mit takar.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Elmondja, hogy a hozzászólók reagáltak a kérdés összetettségére és hosszúságára, de arra nem volt reakció, hogy több rész kérdést tartalmaz és azért nem egyértelmű. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Álláspontja szerint amikor a tervezet azt mondja, hogy nem világos, hogy milyen pályázatokra irányul a kérdés, a válasza az, hogy mindenre. Elmondja, hogy ha esetleg a választópolgár nem ért egyet a kérdés valamely részével, akkor aszerint fog szavazni, hiszen ez a népszavazás lényege és bízik benne, hogy vannak állampolgárok, akik el tudják olvasni a kérdést és tudnak rá igennel vagy nemmel szavazni.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Álláspontja szerint, ha van olyan része a kérdésnek, amivel a választópolgár nem ért egyet és az az egész kérdésre kihat számára, akkor nemmel fog szavazni, de ha a döntési folyamat ahogyan rögzítve van a kérdésben, támogatható általa, akkor igennel. Nem látja akadályát annak, hogy megkérdezzék a magyar emberek véleményét a témában. Példaként említi a már felhozott vizitdíjas népszavazást, amikor szintén nem differenciáltak, aszerint, hogy milyen ellátást vesz igénybe a beteg az egészségügyi szolgáltatásokon belül.

Dr. Sasvári Róbert elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 9 igen szavazattal, 6 nem szavazattal az Ádám Domonkos magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy az egyes köznevelési és szakképzési intézmények vezetőinek megbízása a diákönkormányzat és a szülő közösség – amennyiben az intézményben ilyenek működnek – továbbá a nevelőtestület, az intézményben működő szakszervezet, valamint – intézménytípustól függően – a közalkalmazotti tanács vagy a köznevelésben foglalkoztatottak tanácsa vagy az üzemi tanács véleményezése után, a fenntartó indokolási kötelezettsége mellett történjék?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 62/2023. számú határozata\)](#)

6. Solymoss Miklós Marcell magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Solymoss Miklós Marcell szervező: Élni kíván a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről, vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 35. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 12 igen, 3 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót szervezőnek.

Solymoss Miklós Marcell szervező: Elmondja, hogy az előző évi sztrájk törvény szigorítása gyakorlatilag lehetlenné tette a tanárok számára az érdemi érdekérvényesítést és belekényszerítette őket egy olyan helyzetbe, amiből polgári engedetlenségi mozgalom alakult ki. Ebből a kormányzat a miniszter úr habitusának megfelelően rendészeti ügyet csinált, kirúgott 13 tanárt és tízezreket megfélemlített. Elmondja, hogy ezt követően két lehetőségük maradt, vagy folytatni a polgári engedetlenséget vagy maga a reménytelenség. Utóbbi uralkodott el teljes mértékben a pedagógusok körében. Nem tudja, hogy a kormányzat mit várt, de jelenleg egy tömeges felmondási hullám közepén vannak. Abban az elit iskolában, ahol tanít, eddig 13-an mondtak fel és további 10-15 kollégája gondolkodik rajta. A másik probléma az utánpótlás hiánya, a diákok évek óta nem jelentkeznek tanári pályára, köszönhetően a hasonló áldásos rendelkezéseknek és törvénykezésnek. Azt kéri a jelenlévőktől, hogy adják meg számukra a lehetőséget a tisztességes érdekérvényesítésre.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Felhívja a figyelmet egy ellentmondásra a tervezetben, a [20] bekezdésben, ami azt mondja, hogy „*a jogalkotónak úgy kellene módosítania a Vtv. szabályait, hogy a még elégséges szolgáltatás mértékéről rendelkező 14. §-át hatályon kívül kellene helyezni. Az egyértelmű és világos jogalkotói feladat ellenére, a Bizottság álláspontja szerint, a Vtv.-hez fűzött végső előterjesztői indokolásra figyelemmel, a választópolgár számára nem felmérhető és átlátható az, hogy a köznevelés zavartalan működése hogyan lenne biztosítható a Vtv. hivatkozott rendelkezésének hatályon kívül helyezése esetén.*” Számára ez az indokolás nem elfogadható, értelmetlennek tartja az érvelést, véleménye szerint a felmerülő problémát a miniszternek, illetve a Kormánynak kell megoldania. Az ellentmondást abban látja, hogy ha módosítani kellene a Vtv. -t, káosz alakulna ki, majd a [22] bekezdés azt

mondja egy korábbi kúriai végzésre hivatkozva, hogy nem lehet tudni, mi lenne a valódi tartalma a népszavazási kérdésnek és milyen tényleges hatása lenne. Ezt logikailag sem tartja összeegyeztethetőnek.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Elmondja, hogy gyakori vita volt a Bizottság tagjai között, hogy a Kúria határozata milyen kötőerővel bír számukra. Ebben a tervezetben még csak formális utalás sem található a Kúria legfrissebb gyakorlatára. Ezt rendkívül problémásnak látja, mert ezt a területet közvetlenül érinti az a két döntés, ami konkrét esetben teljesen más végeredményre vezetne. Nem csak indokolásbeli hiányosságot lát ebben, hanem a döntés érdemére kiható hiányosságot is, ami miatt a tervezet megszavazhatatlan. Megoldásnak tartaná, elhatárolni az esetet a legújabb kúriai gyakorlattól, hogy az indokolási kötelezettségüknek megfelelően és a releváns jogi környezet értékelése után jussanak valamilyen döntésre. Rávilágít, hogy a legújabb kúriai gyakorlat szerint ilyen indokolás mellett nem lehet elutasítani egy kérdést, vagyis, hogy a választópolgár számára nem átlátható, míg minden másban a tervezet is arra a következtetésre jut, hogy egyébként egyértelmű a feltett kérdés. Csak a hatásai képezik az elutasítás okát és ebben a környezetben a megelőző vita és a kompetens választópolgár elve olyan alapvető fontosságú és az NVB által alkalmazandó elvek, amikre, ha nem térnek ki, elmulasztják azt a kötelezettségüket, ami egy indokolt határozathoz fűződik. Emiatt tartalmilag sem tudja elfogadni a határozattervezet.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Két gondolatkörben teszi meg az észrevételeit, anélkül, hogy bármelyikben állást foglalna. Egyfelől értékelni kell a Kúria határozatát, valamint arra is figyelemmel lenni, hogy hasonló tartalmú jogi szabályozás volt a Vtv. hatályba léptetése előtt, mint amit szervező szeretne. Azt kell eldönteni, hogy egy kompetens választópolgár el tudja-e dönteni, hogy a korábbi helyzet megfelelt-e neki. Másfelől azt kell vizsgálniuk, hogy a művelődéshez való jogot sérti-e a kérdés. Ezzel kapcsolatban idézi az Alaptörvény XI. cikkét, mely kimondja, hogy a művelődéshez való jogot az általános iskolai, közép- és felsőfokú oktatással biztosítja a magyar állam. Régebben az Alkotmány ettől eltérő fogalmi distinkciót alkalmazott, a biztosítás helyett a megvalósítást. Meglátása szerint abban kell állást foglalniuk, hogy a jelenlegi szabályozás szigorúbb-e a korábbinál. A megvalósítás létrehozást jelent, a biztosítás pedig egy állandó jellegű szolgáltatást. Tehát második körben arról kell dönteniük, hogy a jelenlegi Alaptörvény rendelkezése szerint az oktatás mértéke és tartalma, hogyha azt az államnak kell biztosítani, függővé tehető-e sztrájkban való megállapodástól, vagy ha megállapodás nem születik, akkor bírósági döntéstől.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Szabó Lászlónak adja meg a szót.

Dr. Szabó László NVB tag: Egyfelől egyetért a dr. Lehel Zoltán által elmondottakkal, azt nem kívánja megismételni. Másfelől reagálni szeretne a tagtársai által többször felhívott egy nappal korábbi kúriai döntésre, melyre gyakorlatként hivatkoztak. De ez csak két döntést jelent, ez még véleménye szerint nem nevezhető gyakorlatnak. A döntések tartalmával vannak fenntartásai, mivel eddig úgy kezelték a választópolgárt, mintha mindent és mindig tökéletesen el kellene magyarázni számára. Majd a megítélés hirtelen úgy változott egyik napról a másikra, mintha egy eldöntendő kérdésre kellene csak válaszolni. Álláspontja szerint az egyértelműség ennél mélyebb vizsgálatot kíván.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Elmondja, hogy felesége is tanítónő és amikor a Kormány lehetetlenné tette a sztrájkolást, az ő iskolájukban is volt polgári engedetlenség. Jól mutatja, hogyan bánnak ma a pedagógusokkal az országban, hogy amikor az egyik délutános kolléganője bement délelőtt az iskolába, hogy részt vegyen a kétórás engedetlenségi akcióban, majd helyettesített, délután pedig megtartotta saját óráit, az egész napot levonták tőle. Elmondja, hogy amikor meglátta a megvitatandó kérdéseket, látta, hogy a legtöbbször rezeghet a lécszó, azonban ennél a kérdésnél biztos volt benne, hogy nem fogják elutasítani, hiszen egyértelmű, az volt a kúriai döntések előtt is. Érthető a választópolgárok számára és érthető az Országgyűlés számára is, hogy mit kell tennie. Azt gondolta, hogy próbál a kormánypárti és a választott képviselők lelkére beszélni, hogy ezt a kérdést ne akadályozzák, de látja a hozzászólásokból, hogy felesleges lenne, amit nagyon sajnál.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Véleménye szerint a kérdés okosan van megfogalmazva, mert nincs benne a 2022. évi V. törvény, gondolt arra is a kérdésfeltevő, hogy gyorsan hoznak egy másik törvényt és ezzel a problémát kiküszöböli. Felolvassa az említett Vtv. preambulumát. Elmondja, hogy a törvény 14. § -ában elvették a sztrájkjogot a tanároktól, ami a preambulum szerint a koronavírussal van összefüggésben és a jogbiztonság érvényesülését adja. Álláspontja szerint a vitatott kérdés annyit céloz meg, hogy ha már van az Alaptörvényben biztosított sztrájkjog, az illesse meg a tanárokat is.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Arra az alkotmányjogi évrre reagál, miszerint az Alaptörvényben benne van, hogy Magyarország biztosítja az oktatáshoz való jogot, erre épülve vezet le az érvelés, hogy ezt a jogot gyakorlatilag kiüresítenék a kérdés átengedésével és Alaptörvény-ellenes eredményre vezetne. Ezzel azért nem ért egyet, mert jelenleg van iskolarendszer, amivel ennek a kötelezettségének tesz eleget

az állam. A kérdés ezen nem változtatna, nem annulálná az iskolarendszert, sokkal inkább hasonlít egy sztrájk arra, amikor bombafenyegetést kap az iskola, természetes, hogy aznap nincs tanítás és senki nem gondol arra, hogy ezzel egy Alaptörvényben biztosított jogot kiüresít az intézmény, mert az egy „vis maior” helyzet. Ugyanilyen „vis maior” helyzetnek látja a tanárok sztrájkját, hiszen a tanár azért van ott, hogy oktasson, de ha a saját hivatásában vállalt célokat csak úgy látja megvalósíthatónak, ha adott napon nem oktat, mint ahogyan csak akkor lehet tanítani a gyereket, ha bombariadó esetén nem megy be, mert esetleg rárobban az egész épület, tehát ezzel analóg módon, a tanár a sztrájkjal biztosítja az oktatást és nem kizárja azt.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem ért azzal egyet, hogy bizonyos esetekben vegyék figyelembe a Kúria gyakorlatát, bizonyos esetekben pedig ne. Minden döntésénél abból indul ki, hogy a Kúria nem az NVB felett álló szerv, hanem egy autonóm bírósági szervezetrendszer része és ők, mint NVB tagok, mindenki a saját szakmai meggyőződése szerint, tiszteletben tartva mások meggyőződését, szavaz és abból lesz egy döntés. Álláspontja szerint az, hogy most a Kúria leírta, hogy nem nézhetik gyerekek a választókat, az szép megfogalmazás, de ezt a szempontot a Kúria döntése nélkül is szem előtt kell tartania az NVB-nek. Nem tud a határozat mellett érvelni semmilyen szinten, számára a kérdés minden részében egyértelmű és világos.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Reagál a dr. Lehel Zoltán által elmondottakra az Alaptörvénnyel, illetve a korábbi Alkotmánnyal kapcsolatban. Mivel tagtársa kimerítette a hozzászólási lehetőséget és egyedül dr. Gönczi Gergely szólt hozzá a témához, felhívja azon tagtársak figyelmét, hogy akinek még van lehetősége, szóljon hozzá, amennyiben szeretnék e szerint az indokolás módosítását.

Dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem szeretné válasz nélkül hagyni a felhívást, azonban hajánál fogva előhúzott érvelésnek tartja az elhangzottakat és nem javasolja, hogy tegyék bele az indokolásba. Szerinte abból a feltételezésből indul ki, ami egyébként a kormányzat indoka volt, amikor elvette a pedagógusok sztrájkjogát, miszerint a pedagógusok és a fenntartók nem tudnának felelősségteljesen megegyezni, akkor a bíróság sem tudna felelősségteljes döntést hozni, csak a Kormány és a parlamenti többség az, akik ebben felelősségteljesen tudnak eljárni. Álláspontja szerint ez egy megdönthető vélelem jogi szakkifejezéssel élve.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Fazekas Tamásnak.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem ért egyet a kiegészítéssel, óva inti a Bizottságot, hogy ilyen irányba nyissanak vitát, akkor amellet is lehetne érvelni, hogy a kormányzati intézkedések jelenlegi formájukban nem lehetetlenítik el ugyanúgy az

oktatáshoz való jogot. Tudna emellett is érvelni, de azt gondolja, hogy a kérdést önmagában kell vizsgálniuk, nem a Bizottság hatásköre a politikai-társadalmi kérdések megítélése, ezt bízzák arra a társadalmi vitára, ami majd megelőzi a népszavazást.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Álláspontja szerint a kérdés az elégséges szolgáltatásról szól, nem a sztrájkjog elvételéről, arról, hogy az elégséges szolgáltatás, amennyiben nem törvény szabályozza, Alaptörvénybe ütközik-e. Az indokolás ilyen tartalmú kiegészítéséről indítana jegyzőkönyvi szavazást. Kéri a tagtársakat, hogy aki egyetért azzal, hogy egészítsék ki az indokolást az Alaptörvénybe ütközéssel, az szavazzon igennel. Ügyrendi hozzászólásra dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Szeretné felolvasni az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdését, ami a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát tartalmazza. Álláspontja szerint ezt is figyelembe kellene venniük, amikor az indokolás módosításról szavaznak.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Ügyrendi hozzászólásra dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Szeretne egy szövegszerű javaslatot hallani a módosításról, így nem tudja, hogy miről szavaz.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Ügyrendi hozzászólásra dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Az ő módosító javaslata, amit elnök úr is feltett, arra vonatkozik, hogy az Alaptörvény XI. cikk szerinti megfogalmazás biztosítja a művelődéshez való jogot, a magyar államnak egy állandó szolgáltatást kell nyújtania, melynek a tartalma és mértéke nem tehető függővé se megállapodástól, se bírósági döntéstől.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felhívja dr. Lehel Zoltánt, hogy ismétlje meg az általa elmondottakat szövegszerű javaslatként.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Szövegszerű módosító javaslata a következő:
Az Alaptörvény XI. cikk (2) bekezdése értelmében a művelődéshez való jogot a magyar állam alapfokú, középfokú és felsőfokú oktatással biztosítja. Ez a kifejezés, hogy biztosítja, eltér a korábbi Alkotmányban rögzített fogalomhasználatától, ami az oktatás megvalósítása útján történő művelődéshez való jog biztosításáról szólt. Ez a fogalmi distinkció azt jelenti, hogy a magyar állam állandó jelleggel, szolgáltatás szintjén köteles biztosítani az oktatást. Ekként ennek a tartalma nem tehető függővé elégséges szolgáltatásról való megállapodástól vagy bírósági döntéstől.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Arra szeretne választ kapni, hogy az elhangzottak hogyan függenek össze a kérdéssel?

Dr. Sasvári Róbert elnök: Válaszként elmondja, hogy a tagtársak szövegszerű javaslatot kértek, ezt fogalmazta meg elnökhelyettes úr. Felhívja a figyelmet a határozattervezet [21] bekezdésére, ami éppen arról szól, hogy miért nem egyértelmű a kérdés, illetve dr. Lehel Zoltán érvelése az alaptörvény-ellenességgel kapcsolatban ugyanezt határozza meg. Vagyis, hogy egyeztetésre vagy jogerős bírósági határozatra lenne szükség ahhoz, hogy az elégséges szolgáltatást meghatározza. Kéri a tagtársakat, hogy szavazzanak az indokolás kiegészítéséről.

Szavazás:

A Bizottság 36. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen, 10 nem szavazattal az indokolás kiegészítésére vonatkozó javaslatot elutasította.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felteszi szavazásra az eredeti határozattervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 7 nem szavazattal a Solymos Miklós Marcell magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nemzeti köznevelési törvény hatálya alá tartozó köznevelési intézmények tekintetében a sztrájkról szóló törvény szerinti még elégséges szolgáltatás követelményeit törvény ne szabályozza?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 63/2023. számú határozata\)](#)

7. Gajzágó József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit

Dr. Sasvári Róbert: Kérdezi szervezőt, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Gajzágó József szervező: Nem kíván élni a lehetőséggel.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Az eddigi kérdések hitelesítését támogatta, ezt a kérdést nem fogja, de ez nem von le semmit abból, hogy szeretne gratulálni a kérdésekhez és a kulturált hozzászólásokhoz a kezdeményezők részéről.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Elmondja, hogy most került olyan helyzetbe, amikor a tervezet egyik részével egyetért, a másikkal nem, de csak egy döntést hozhat. Ő is támogatja a tervezetet dr. Avarkeszi Dezsővel együtt, de megjegyzi, hogy ha 100 évvel később elolvassa valaki ezt a kérdést, azt fogja hinni, hogy vicc, pedig véres valóság, hogy egy rendőr felel Magyarországon az oktatásért és az egészségügyért.

Nem ért egyet az indokolás azon részével, ahol a közhivatal viseléséhez való jogot vizsgálja és hiányolja, hogy az előző kérdésnél ugyanezen teszt elmaradt, mégpedig az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésének tesztje, ami magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát, amit jelenleg ellehetetlenítenek egy covid-törvényre való hivatkozással.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Álláspontja szerint, amit már az 5. kérdésnél is kifejtett, az, hogy ha formálisan egymásra épülő kérdésekről van szó, nem jelenti azt, hogy több részkérdés lenne és emiatt ne lenne egyértelmű. Számára a tervezet igazolja ezt a megközelítést, hiszen elméletileg elképzelhető, hogy valaki azzal egyetért, hogy a középkereszt csillag kitüntetéssel rendelkező személy ne lehessen oktatásért felelős miniszter, de nyugállományú igen. Következetesnek kell lenniük, minden benyújtott kérdést ugyanúgy kell vizsgálniuk, ki kell méríteniük az indokokat. Mivel ez egy konkrét személyre szabott kérdés, nincs jogszabályi lehetőségük arra, hogy átengedjék.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót.

Dr. Litresits András NVB tag: Felolvassa a tervezet [21] és [22] bekezdését, majd az Alaptörvény XXIII. cikk (8) bekezdését, melyet a tervezet indokolása szerint módosítani kellene.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Szabó Lászlónak adja meg a szót.

Dr. Szabó László NVB tag: dr. Litresits Andrásnak címezve elmondja, hogy az előző ülésen éppen ő volt az, aki a kúriai gyakorlat ellen szólalt fel, most pedig hirtelen a Kúria legfrissebb döntése okán az vált fontossá számára. Továbbra is azt gondolja, hogy kizárólag szakmai szempontokat kell figyelme venniük egy-egy döntés során és nem azzal foglalkozni, hogy ki hogyan és miért szavaz.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Ügyrendi hozzászólásra dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán elnökhelyettes: Személyében megszólítva érzi magát dr. Litresits András által, ezért felhívja tagtársa figyelmét arra, hogy döntése annak megfelelően született és nemmel szavazott a felhozott kérdésben.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság létszáma dr. Szalay Tamás távozásával 14 főre csökkent. A Bizottság továbbra is határozatképes. Felhívja a tagokat, hogy szavazzanak a tervezet elfogadásáról.

Szavazás:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Gajzágó József magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a köznevelésért felelős miniszteri tisztséget ne tölthesse be a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetéssel rendelkező, nyugállományú rendőr vezérezredes?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 64/2023. számú határozata\)](#)

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megköszöni a tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát. A napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

Dr. Sasvári Róbert
a Nemzeti Választási Bizottság elnöke